

Pasaport Kanunu

(Resmî Gazete ile ilânı : 24 . VII . 1950 - Sayı: 7564)

No.
5682

Kabul tarihi
15 . VII . 1950

Giriş kapıları

BİRİNCİ MADDE — Türk vatandaşları ve yabancılar, ancak Bakanlar Kuruluca tâym olunan yerlerden Türkiye'ye girip, Türkiye'den çıkabilirler.

Pasaport veya vesika mecburiyeti

İKİNCİ MADDE — Türk vatandaşları ve yabancılar Türkiye'ye girebilmek ve Türkiye'den çıkabilmek için muteber ve usulüne uygun pasaport veya pasaport yerine kaim olan bir vesika ibrazına mecburdurlar.

Kanunlar ve Milletlerarası anlaşmalarla tesbit edilenlerden başka yabancılar için ne gibi vesikaların pasaport yerine kabul edileceği hususunda İç ve Dışişleri Bakanlıkları müştereken karar almaya yetkilidirler.

Pasaportsuz veya vesikasız gelen Türk vatandaşları

ÜÇÜNCÜ MADDE — Pasaportsuz veya vesikasız, usulüne uygun veya muteber olmıyan pasaport veya vesikalarla Türkiye sınırlarına gelerek Türk vatandaşlığını iddia edenler :

A) Türkiye Cumhuriyeti nüfus hüviyet cüzdanlarını veya hüviyet varakalarını ibraz ettikleri ve bunların kendilerine ait bulunduğu tahakkuk eylediği takdirde;

B) Nüfus hüviyet varakasından başka vesika veya delil gösterenler ise, bu vesika veya delillerin kıymeti polisçe takdir edilerek Türk vatandaşı olduklarına kanaat getirilmesi halinde Türkiye'ye kabul olunurlar.

Yukardaki (B) fıkrasında bahis mevzuu kimseler vatandaşlıkları en seri vasiya ile usulü veçhile sabit oluncaya kadar icabederse en yakın idare merkezine gönderilerek mahallî mülkiye âmirinin göstereceği yerde oturtulabilirler.

Türk vatandaşlığı sabit olmıyanlar geri çevrilirler.

Pasaportsuz veya vesikasız gelen yabancılar

DÖRDÜNCÜ MADDE — Pasaportsuz, vesikasız veya usulüne uygun veya muteber olmıyan pasaport veya vesikalarla Türkiye sınırlarına gelen yabancılar geri çevrilirler.

Bunlardan, pasaport veya vesikalarını yolda kaybettiklerini iddia edenlerin, İçişleri Bakanlığınca yapılacak soruşturma sonuna kadar, icabederse, en yakın idare merkezine gönderilerek haklarında verilecek kararlara göre işlem yapılmak üzere mahallî mülkiye âmirinin göstereceği yerde oturtulabilmek kaydıyla kabulleri, caizdir.

Hükümetin müsaadesiyle gelen göçmenler ellerinde Türk konsolosluklarının veya göçmen sevki için yabancı memleketlere hükümetçe gönderilen memur veya heyetler tarafından verilmiş bir vesika bulunmak şartıyla pasaportsuz da olsalar Türkiye'ye kabul olunurlar.

Umumiyetle mültecilerin ve iskân hakkındaki mevzuat dışında olarak yurt tutmak maksadiyle gelen yabancıların, pasaportları olsun olmasın Türkiye'ye kabul-leri İçişleri Bakanlığının kararına bağlıdır.

Giriş vizesi mecburiyeti

BEŞİNCİ MADDE — Bu kanunda derpiş edilen istisnalar dışında yabancıların Türkiye sınırlarından içeriye girebilmek için yetkili Türk makamlarından vize almaları mecburidir. Vizesiz olarak Türkiye sınırlarına gelenlerin memlekete kabulü ilgili emniyet makamlarının müsaadesine bağlıdır.

18 nci maddede yazılı pasaportların (A) nev'inden olanları giriş vizesine tâbi değildir.

Türk vatandaşları Türkiye'ye gelmek için vize almak mecburiyetine tâbi değildirler.

Vize muafiyeti

ALTINCI MADDE — Başka memleketlere gitmek üzere yola çıkmış olan ve ya sırf turizm veya tenezzüh maksadiyle münferit veya müşterek pasaportlarla seyahat eden yabancılar vizesiz olarak Türk liman ve hava istasyonları şehirlerine mahallî emniyet makamlarının müsaadesi ile inip gezebilirler ve oralarda geceliye-bilirler.

Hava yoluyla Türkiye'den, Türk hava limanından ayrılmıya lüzum kalmıyacak şekilde transit geçecek yabancılar için vize mecburiyeti yoktur.

Bir uçakla gelerek diğer bir uçağa aktarma olacak yolcuların geldikleri uçağın varışı ve gidecekleri ilk uçağın hareketi arasındaki zaman zarfında vizesiz olarak hava alanı şehrine çıkmalarına müsaade olunabilir.

Çıkış vizesi

YEDİNCİ MADDE — Türkiye'den çıkış vizeye tâbi değildir.

Ancak, 18 nci madde gereğince ita olunan pasaportlardan (B) nev'inden olanların hâimleri bu pasaportu verilmiş tarihinden itibaren bir ay zarfında Türkiye'den çıkış suretiyle kullanmadıkları takdirde çıkış vizesi alacaklardır.

Yurt dışına çıkmaları mahzurlu görülenlerden, vergiden borçlu olanların ve adliyece ve askerlikçe ilişiği bulunanların isim ve hüviyetleri ilgili daireler tarafından polis makamlarına bildirilir. İlgili polis makamları tarafından da liman, tren ve hava yolları istasyonları ve bütün hudut zabıtasına yayınlanır ve hudut polisi bu gibilerin yurt dışına çıkmalarına mâni olur.

19 ncu ve 20 nci maddelerde derpiş edilen vesikalar ve bunların yabancıların hâmil bulunacakları muadilleri hiçbir hal ve kârda çıkış vizesine tâbi değildirler.

Türkiye'ye girmeleri memnu kimseler

SEKİZİNCİ MADDE — 1. Serseriler ve dilenciler;

2. Delilikle veya bulaşık hastalıkla mâlûl olanlar (Bu gibilerden umumi sıhhati ve asayiş tehlikeye sokmayacak halde olup kendi vasıtalarıyla veya kanuni veli veya vasilerinin maddi himayeleri altında olarak tedavi veya hava değiştirme için gelenler bu hükümden istisna edilebilirler);

3. Türkiye Cumhuriyetinin taraf bulunduğu, mücrimlerin iadesine mütaallik anlaşma veya andlaşmalarla iadeye esas olarak kabul edilen suçlardan birinden sanık veya hükümlü bulunanlar;

4. Türkiye'den sınır dışı edilmiş olupta avdetine müsaade edilmemiş bulunanlar;

5. Türkiye Cumhuriyetinin emniyetini ve umumi nizamını bozmak niyetiyle veya bozmak isteyenlere ve bozanlara iştirak veya yardım etmek maksadiyle geldikleri sezilenler;

6. Fahişeler ve kadınları fuşşa sevk ederek geçinmeyi meslek edinenlerle beyaz kadın ticareti yapanlar ve her nevi kaçakçılar;

7. Türkiye'de kalacaklarını beyan ettikleri müddetçe yaşamalarına ve tekrar gitmelerine yetiyecek paraları bulunmayıp Türkiye'de kendilerini himaye edecek kimseleri bulunduğunu veya Türkiye'de yabancılara kanunla menedilmemiş işlerden birini tutacaklarını ispat edemiyenler.

Mukabele bilmisil

DOKUZUNCU MADDE — Bakanlar Kurulu, hâkimiyetleri veya idareleri altında bulunan memleketlere Türk vatandaşlarının girmelerini kayıt ve şartlara tâbi kılan veya meneden devletler tebaaları hakkında münasip görülecek kayıt ve şartları koymaya veya bunların memlekete girmelerini menetmeye ve bu kanunda derpiş edilen bilcümle malî hükümlere nispetle Türk vatandaşları hakkında daha az müsait hükümler tatbik eden devletler tebaaları hakkında mukabele bilmisil tedbirleri almaya yetkilidir.

İstisnai pasaport ve vize kolaylıkları

ONUNCU MADDE — Hükümet yabancı devletlerle pasaport ibrazı ve vize alma mecburiyetinin kaldırılması veya vizelerin harçtan muaf tutulması da dâhil olmak üzere pasaport ve vize işlerinde istisnai kolaylıklar gösterilmesine mütaallik karşılıklı anlaşmalar yapmaya ve lüzum göreceği hallerde bâzı devletler tebaaları için vize mecburiyetini tek taraflı olarak da kaldırmaya yetkilidir.

Harbde ve fevkalâde hallerde istisnai tedbirler

ON BİRİNCİ MADDE — Bakanlar Kurulu, harb halinde veya diğer olağanüstü hallerde memleketin bir bölgesine veya umumuna şâmil olmak üzere bütün veya bâzı yabancılar için pasaport ve vizeye mütaallik kayıt ve şartlar koyabilir.

Pasaportların ve vesikaların nevileri, harçları ve bunları vermeye yetkili makamlar

ON İKİNCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti namına verilecek pasaport ve bunların yerini tutmaya mahsus vesikalar şunlardır :

A) Pasaportlar :

- I - Diplomatik pasaportlar;
- II - Hususi damgalı pasaportlar;
- III - Hizmet damgalı pasaportlar;
- IV - Umuma mahsus pasaportlar (Münferit veya müşterek olur);
- V - Yabancılara mahsus pasaportlar;

B) Vesikalar :

- I - Pasavanlar veya benzeri belgeler;
- II - Tayfa vesikalariyle kara ve hava uakıl vasıtaları memur ve mürettebatına mahsus vesikalar.

Diplomatik pasaportlar

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Diplomatik pasaportlar, Dışişleri Bakanlığı ile yabancı memleketlerde Türkiye Cumhuriyeti Büyük Elçilik ve elçilikleri tarafından verilir.

Diplomatik pasaportlar, muvakkat görev veya seyahat için gidenlere görevlerinin veya seyahatlerinin mahiyetine göre, bir seyahate mahsus olmak üzere veya âzami iki sene için, daimî görevle gidenlere de âzami dört sene için muteber olmak üzere verilip icabında aynı müddetler için üç defa temdit olunur.

Diplomatik pasaportlar : Büyük Millet Meclisi âzasına, Yargıtay, Danıştay, Sayıştay Başkanlarına, Genelkurmay Birinci ve İkinci Başkanlarına, Cumhuriyet Başsavcısına, Orgenerallere, Oramirallere, eski Devlet Başkanlarına, Türkiye Büyük Millet Meclisi eski Başkanlarına, eski Başbakanlar ve Dışişleri Bakanlarına, Cumhurbaşkanlığı Genel Kâtibine, Dışişleri Bakanlığı meslek mensuplarına, Cumhurbaşkanlığı Dairesi erkânından resmî bir vazife ile gönderilenlere, Türkiye Cumhuriyeti Dış temsilcilikleri nezdinde memur edilen müşavirlere, ataşelere ve muavinlerine, Hükümet adına Milletlerarası resmî müzakereler icrası, mukavele-nameler akdi için veya Milletlerarası toplantılarla kongre ve konferanslara katılmak üzere gönderilenlere ve yabancı Devletler veya Milletlerarası teşekküller nezdinde daimî veya muvakkat vazife görmek üzere gönderilenlere, siyasi kuryelere verilir.

Diplomatik pasaport alabilecek durumda bulunan veya alan kimselerin sıfat veya vazifeleri devam ettiği müddetçe, karılarına dahi diplomatik pasaport verilmesi veya bunların kocalarının pasaportlarının refakat hanesine kayıt edilmesi caizdir.

Diplomatik pasaport alan kimselerin sıfat ve vazifeleri devam ettiği müddetçe, yanlarında yaşayıp evli bulunmayan ve iş sahibi olmayan kız çocuklarına ve yine yanlarında yaşayıp reşit bulunmayan erkek çocuklarına dahi diplomatik pasaport verilir veya bunlar baba veya analarının pasaportlarının refakat hanesine kaydedilir. Diplomatik pasaportların refakat hanesine kayıtlı bulunanlar, pasaport sahibiyle birlikte seyahat etmedikleri takdirde o pasaportu kullanamazlar.

Diplomatik pasaportların, sahiplerinin veya varsa refakat hanesinde kayıtlı bulunmalarının birer kıta fotoğrafisini ihtiva evlemeleri lâzımdır.

Diplomatik pasaportlar hiçbir harç veya resme tâbi değildir.

Hususî pasaportlar

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — (A) Hususî damgalı pasaportlar :

Cumhurbaşkanlığı Dairesi erkânına, Devlet Bareminin birinci, ikinci ve üçüncü derecesinde bulunan subaylarla, mülki ve askerî memurlara, diplomatik pasaport itasını gerektiren vazifelerden gayri her hangi bir resmî vaife ile veya kendi hesaplarına dış memleketlere gittikleri zaman verilir.

Bunlardan memurluktan çekilmiş olanlara dahi, başka bir vazife almamış veya iş tutamamışlar ise bu nevi pasaport verilir.

Hususî damgalı pasaport alabilecek durumda bulunanların karılarına da aynı nevi pasaportun itası veya bunların kocalarının pasaportunun refakat hanesine yazılması caizdir. Hususî damgalı pasaport almaya hakkı bulunduğu sırada vefat edenlerin dul karılarına, başkası ile evlenmemiş ve para getiren bir iş tutmamışlarsa, aynı neviden pasaport itası caizdir.

Hususî damgalı pasaportların refakat hanesine pasaport sahibinin yanında yaşayıp evli bulunmayan ve iş sahibi olmayan kız çocuklarıyla yine yanında yaşa-

yıp reşit bulunmayan erkek çocuklarının kaydı caizdir.

Refakat hanesine kayıtlı bulunanlar, pasaport sahibiyle seyahat etmedikleri takdirde o pasaportu kullanamazlar.

Hizmet pasaportları

B) Hizmet damgalı pasaportlar :

Bu kanun gereğince kendilerine diplomatik veya hususi damgalı pasaport verilmesi mümkün olmayan kimselere, Hükümetçe, hususi idarelere veya belediyelere resmî vazife ile dış memleketlere gönderildiklerinde veya dış memleketlerde vazifeye alındıklarında verilir.

Hususi hizmet pasaportları hakkında müsterek hükümler

C) Hususi ve hizmet damgalı pasaportlar :

Talep edenin mensup bulunduğu makamın en yüksek âmirinin yazılı işarı üzerine Dışişleri Bakanlığınca verilir. Bu nevi pasaportlar, aynı şart dâhilinde ve Dışişleri Bakanlığının vereceği talimat üzerine, Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçilik ve elçiliklerince verilebilir. Yukarıdaki (A) fıkrasında yazılı zevceler ve çocuklara hususi damgalı pasaport itası veya bunların refakat hanesine kaydı için de aynı yazılı işara lüzum vardır.

Hususi damgalı pasaportlar bir sene için; hizmet damgalı pasaportlar, pasaport sahibinin görevinin müddetine göre tesbit edilecek süre için muteber olmak üzere tanzim edilir. Bu pasaportlardan müddeti bitenlerin, bu fıkroda yazılı işarın vukuu şartıyla ve Dışişleri Bakanlığının vereceği talimat üzerine Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçilik ve elçiliklerince aynı müddetler için üçer defa temdidi caizdir.

Bu pasaportların, sahiplerinin ve varsa refakat hanesinde kayıtlı bulunanların, birer kıta fotoğrafisini ihtiva eylemeleri lâzımdır.

Bu pasaportlar hiçbir harç ve resme tâbi değildir.

Umuma mahsus münferit pasaportlar

ON BEŞİNCİ MADDE — Valiler, yahut emirleriyle illerde emniyet müdürleri ve ilçelerde kaymakamlar, yabancı memleketlerde Türkiye Cumhuriyeti Konsoloslukları tarafından Türk vatandaşlarına verilir.

Pasaport sahibi talep ettiği takdirde reşit olmayan ve iş sahibi bulunmayan kız veya erkek çocukları pasaportun refakat hanesine kaydolunur. Pasaport sahibinin karısı için de aynı şekilde işlem yapılır.

Refakat hanesine yazılı olanlar, adına pasaport verilmiş bulunan kimselerin beraberinde bulunmadıkça o pasaportla seyahat edemezler. Bu pasaportların sahiplerinin ve varsa refakat hanesinde kayıtlı olanların yönetmeliğine göre birer kıta fotoğrafisini ihtiva eylemesi lâzımdır.

Muteberlik müddetleri

Umuma mahsus münferit pasaportlar, aşağıda ve 23 ncü maddenin son fıkrasında yazılı istisnalar mahfuz bulunmak şartıyla ve alâkadar, aşağıda gösterilen daha kısa müddetler için verilmesini talep etmediği takdirde, iki sene muteber olmak üzere tanzim edilir.

Askerliği tecilli olanlara, subay, mülki veya askerî memur olup mensup olduk-

ları makamlardan mezuniyet almak suretiyle yabancı memleketlere gidenlere iki senelik pasaport verilmez.

Askerlik hizmetini yapmak üzere memlekete celbedilenlere konsolosluklarca yolun uzunluğuna ve seyahat şartlarına göre üç veya altı ay muteber pasaport verilir.

Harçları

Umuma mahsus münferit pasaportlar aşağıdaki harçlara tâbidir :

İki sene muteber olanlar	15 lira
Bir sene » »	8 »
Altı ay » »	4 »
Üç ay » »	2 »

23 ncü maddenin son fıkrası gereğince verilen yalnız Türkiye'ye dönüş için muteber pasaportlar 2 lira

Refakat hanesinde kayıt olunanlar için ayrıca harç alınmaz.

Yabancı memleketlerde muvakkat olarak çalışmak üzere giden işçilere, kendilerini istihdam edenlerle birlikte gidecek kadın veya erkek hizmetçilere, bu sıfatları sabit olmak şartıyla bir lira harç mukabilinde pasaport verilir.

Harçtan muaflik

Yabancı memleketlere münhasıran tahsil için gideceklere verilecek pasaportlardan harç alınmaz.

Yabancı memleketlerde yoksul kalmış oldukları sabit olan Türk vatandaşlarına Türkiye Cumhuriyeti konsolosluklarınca, sırf Türkiye'ye dönüş yolculuğu için muteber olmak ve verilmiş tarihinden itibaren en fazla bir ay içinde sahibi tarafından bulunduğu memleketten hareket etmek suretiyle kullanılmak üzere harçsız pasaport verilir.

Umuma mahsus müşterek pasaportlar

ON ALTINCI MADDE — Toplu bir halde yolculuk etmek isteyen ve en az sekiz kişilik bir kafiye teşkil eden Türk vatandaşlarına, istedikleri takdirde umuma mahsus müşterek pasaport verilir. Bu nevi pasaportu itaya valiler yahut emirlerle illerde emniyet müdürleri, ilçelerde kaymakamlar yetkilidirler.

Muteberlik müddeti

Bu pasaportlar verildikleri tarihten itibaren bir sene için muteberdir. Alâ-kadarlar talep ettikleri takdirde altı ay muteber olmak üzere de tanzim edilir. Yabancı memleketlerde müddeti bittiği takdirde İçişleri Bakanlığının muvafakati ile Türkiye Cumhuriyeti konsolosluklarınca bir seneden az bir süre için istisnai olarak muteberliğinin uzatılması caizdir.

Bu pasaportlar umuma mahsus münferit pasaportlar gibi, kafiye teşkil edenlerin fotoğraflarını havi bir listenin ilâvesi suretiyle tanzim olunur.

Bu pasaportla seyahat halinde kafileden ayrılanlar ayrıca pasaport almaya mecburdurlar.

Harcı

Müşterek pasaportlar, bu pasaportlara kayıtlı bulunan her şahıs başına :

Bir senelik olduğu takdirde 4 lira

Altı aylık olduğu takdirde 2 lira harca tâbidir.

Seyahatleri Türkiye için kültürel, ticari veya sosyal bir menfaat temin edecek mahiyette bulunduğu sabit olularla Millî Eğitim Bakanlığının müsaadesiyle ilmi tetkiklerde bulunmak veya yabancı memleketlerde yapılacak spor teması ve müسابakalarına iştirak etmek üzere kafi halinde gezi yapacak öğretmen, öğrenci ve sporculara verilecek pasaportlar hiçbir harca tâbi değildir.

Umuma mahsus pasaportların alınması için şartlar

ON YEDİNCİ MADDE — A) Umuma mahsus gerek münferit, gerek müşterek pasaport almak isteyen kimselerin bir dilekçe ile mahallin en büyük mülkiye âmirliğine başvurarak kendilerinin ve varsa beraberlerinde götürceklerinin, hüviyetlerini ve Türk vatandaşı olduklarını nüfus hüviyet cüzdanı ibraz etmek suretiyle ispat etmeleri lâzımdır.

Yabancı memleketlerde kayıtlı bulunlukları konsolosluga müracaat edenlere konsolosluk kütüğündeki kayıtları esas tutularak pasaport verilir. Başka bir konsolosluga müracaat edenlerin tâbiyet ilmühaberi veya eski pasaportlarından başka nüfus tezkerelerini de ibraz etmemeleri takdirinde bu konsolosluk pasaportunun itasını gerekli göreceği tahkikatır icrasına talik edebilir.

Askerlik hizmeti çağında olanlar

B) Türkiye'den yabancı memleketlere gitmek isteyen muvazzaf veya ihtiyat askerlik hizmeti çağında bulunan Türk vatandaşlarının gitmelerine bir mâni bulunmadığını askerlik şubesinden verilmiş resmî vesika ile ispat etmeleri lâzımdır. Harbe hazırlık, seferberlik veya ihtiyat subay ve efradını celp suretiyle yapılan manevra hali olmıyan zamanlarda resmî ve muntazam terhis veya ihraç tezkerelerinin ibrazı kâfidir.

Reşit olmıyanlar ve mahcurlar

C) Reşit olmıyanların ve mahcurların yalnız seyahat etmek üzere pasaport alabilmeleri için kanuni mümessillerinin muvafakatlerini havi resmî bir makamdaki tasdikli vesika ibraz eylemeleri lâzımdır.

Devlet memurları

D) Kendi hesabına yabancı memleketlere gitmek isteyen Devlet memurlarına, il özel idareleriyle belediye memurlarına ve bu makamlara merbut müesseseler hizmetindeki memur ve müstahdemlere pasaport verilmesi için bunların mensup oldukları makam veya müesseseden verilmiş resmî müsaade vesikası ibraz etmeleri lâzımdır.

«Yabancılara mahsus» damgalı pasaportlar

ON SEKİZİNCİ MADDE — Tâbiyetsiz bulunan veya tâbiyet durumlarının muntazam bulunmaması hasebivle ikamet ve seyahatleri bakımından fiilen tâbiyetsizlere tatbik edilen muamelelere tâbi tutulmasında İçişleri Bakanlığınca zaruret görülen kimselere icabında mezkûr Bakanlığın alacağı kararla «yabancılara mahsus» damgasını taşıyan ve Türk vatandaşlığını iktisap bakımından herhangi bir mânayı veya hâmilî lehine herhangi bir hak iktisabını tazammun etmiyen bir pasaport verilir.

Bu pasaport iki nevidir :

A) Türkiye'ye yalnız bir giriş veya Türkiye'den yalnız bir çıkış için muteber olan pasaportlar.

Giriş için verildiği takdirde Türkiye'ye girişin vukuu; Türkiye'den çıkış için verildiği takdirde de üzerindeki şerhte tasrih edilen memlekete vusul üzerine muteberliği nihayet bulacak olan bu pasaportların sahipleri tarafından itası tarihinden itibaren bir ay içinde bulunduğu memleketi terketmek suretiyle kullanılması şarttır. Aksi takdirde yenilenmesi gerektir.

B) İçişleri Bakanlığının takdirine göre üç veya altı ay muteber olmak üzere bir gidiş ve gelişe munhasır pasaportlar.

Her iki neviden pasaportlar, İçişleri Bakanlığı ve yabancı memleketlerde, İçişleri Bakanlığının talebi veya tasvibi üzerine Dışişleri Bakanlığınca verilecek talimata istinaden, Türkiye Cumhuriyeti konsolosluk makamları tarafından verilir.

Yukardaki (A) fıkrasında yazılı neviden pasaportların yürürlüğünü kaybetmesi tarihinden itibaren iki ay geçmiş ise bunların yenilenmesi işlemi İçişleri Bakanlığının kararına bağlıdır.

Pasaport sahibinin tâbiyet bakımından aynı durumda bulunup reşit olmıyan ve iş sahibi bulunmıyan kız veya erkek çocuklarının o pasaportun refakat hanesine kaydı caizdir. Kocasiyle tâbiyet bakımından aynı durumda bulunan karısı hakkında da aynı işlem yapılabilir.

Refakat hanesinde kayıtlı olanlar, pasaport sahibiyle seyahat etmedikleri takdirde o pasaportu kullanamazlar.

Bu pasaportların, sahiplerinin ve varsa refakat hanesinde kayıtlı olanların birer kıta fotoğrafisini ihtiva eylemesi lâzımdır.

Harcı

Yukardaki (A) fıkrasında yazılı neviden olanlar beş lira harca tâbidir. Bu harca ödiyemeyecek durumda olduğu anlaşılanlar bu harçtan muaftırlar.

Yukardaki (B) fıkrasında yazılı neviden olanlar sekiz lira harca tâbidir.

Pasavanlar ve benzeri belgeler

ON DOKUZUNCU MADDE — Pasavanlar veya benzeri belgeler, Türkiye Cumhuriyeti ile hemhudut memleketlerin hudut mıntakaları dâhilinde pasaport yerine kullanılmak üzere Türk vatandaşlarına verilir. Bunların şekli, ita tarzı, muteberlik müddeti, kimlere verileceği Türkiye Cumhuriyeti ile alâkalı Devletler arasında yapılmış veya yapılacak anlaşmaların hükümlerine uygun olarak İç ve Dışişleri Bakanlıklarınca müştereken tesbit edilir.

Harcı

Bu vesikalar pasaport harcına değil hususi tarifeleri mucibince resme ve harca tâbidir.

Türkiye dışına nakliyat yapan nakil vasıtalarının memur ve müstahdemlerine verilen vesikalar

YIRMİNCİ MADDE — Türkiye karasuları dışına çıkan Türk gemilerinin Türk vatandaşı olan mürettebatına pasaport yerine usulü dairesinde liman reisliğince tanzim olunmuş ve liman polisince vize edilmiş fotoğraflı tayfa vesikası verilir.

Yabancı gemi mürettebatına salâhiyettar yabancı makamlar tarafından usulü da-

iresinde verilmiş olan tayfa vesikalariyle vazife icabı Türk karasularına ve liman şehirlerine girilip çıkılması caizdir.

Kara ve hava beynelmilel nakil vasıtaları memur ve müstahdemleri, idarelerinden ve şirketlerinden aldıkları ve ilk geldikleri zaman mahallî Emniyet Müdürlüklerine tasdik ettirecekleri rotoğraflı vesikalarla, vazifede buldukları müddetçe, Türkiye hava ve kara istasyon şehirlerine girip çıkabilirler.

Bu vesikalar pasaport ve vize harcına tâbi değildir.

Pasaport yerine kaim olan vesikaların itası şartları

YIRMI BİRİNCİ MADDE — 19 ncu ve 20 nci maddelerde yazılı vesikaların itası hususunda 17 nci maddenin A, B, ve C fıkraları hükümleri tatbik olunur.

Pasaport veya vesika itası memnu olan haller

YIRMI İKİNCİ MADDE — Genel emniyet nezaretinde bulunanlara, yabancı memleketlere gitmeleri mahkemelerce menolunanlara, yabancı memleketlerde geçinmek için müsait sebep ve şartlara malik olduklarını ispat edemiyenlere; memleketten ayrılımlarında siyasi emniyet bakımından mahzur bulunduğu İçişleri Bakanlığınca tesbit edilenlere ve vergi borcu olduğu pasaport itasına yetkili makamlara bildirilenlere pasaport veya vesika verilmez.

Türk vatandaşlarının seyahatlerinin tahdidi veya men'i

YIRMI ÜÇÜNCÜ MADDE — Bakanlar Kurulu, harb tehlikesi veya memleket güvenliğine veya sağlık durumuna dokunan diğer olağanüstü haller dolayısıyla Türk vatandaşlarının yabancı memleketlere gitmelerini kısmen veya tamamen menedebilir.

Harb tehlikesi, yabancı memleketlerde zuhur edebilecek dahilî karışıklıklar veya salgın hastalıklar hasebiyle dış memleketlerdeki pasaport itasına yetkili Türkiye Cumhuriyeti makamları Dışişleri Bakanlığının talimatı veya muvafakatiyle Türk vatandaşlarına verecekleri pasaportları, yalnız muayyen memleketlere gitmek için muteber olmak üzere tanzim edebilirler.

Yabancı memleketlerde bulunan Türk vatandaşlarından Türkiye'de haklarında adli takibat yapılmakta bulunanlarla, yetkili Türk adli makamlarınca gıyaben mahkûm edilmiş bulunanlara, Adalet Bakanlığının talebi üzerine veya muvafakatiyle Dışişleri Bakanlığınca verilecek talimata tevfikân yabancı memleketlerdeki pasaport itasına yetkili Türkiye Cumhuriyeti makamlarınca, yalnız Türkiye'ye gelmek için ve verilmiş tarihinden itibaren en fazla bir ay içinde, sahibi tarafından, bulunduğu memleketten ve bilâhara geçeceği memleketlerden ayrılmak suretiyle kullanılmak şartıyla muteber pasaport verilir.

Vize itasına yetkili makamlar, vizeleerin nev'i ve harçları

YIRMI DÖRDÜNCÜ MADDE — Yabancıların diplomatik pasaportlariyle, bu kanunda Türk vatandaşları için derpiş edilen hususi ve servis damgalı pasaportlara tekabül eden pasaportlarına vize itasına yetkili makamlar :

Dışişleri Bakanlığı ve müstaceliyet hallerinde vilâyetler ; Yabancı memleket-

lerde ise Türkiye Cumhuriyeti büyükelçilikleri veya bunların bulunmadıkları yerlerde Türkiye Cumhuriyeti konsolosluklarıdır.

Umuma mahsus pasaportlara vize itasına yetkili makamlar :

Vilâyetler veya onların müsaadesiyle emniyet müdürlükleri ve kaymakamlıklarla dış memleketlerde Türkiye Cumhuriyeti konsolosluklarıdır.

Giriş vizesinin mahiyeti

YİRMİ BEŞİNCİ MADDE — Türkiye'ye giriş vizesi Türkiye sınırlarından içeriye girmeyi sağlamaya mâtuf bulunup ikamet müddetine mütaallik bir şerhi havi bulunmadığı takdirde bu vizeyi hâmil bulunan yabancıların Türkiye'de ikamet edebileceği müddet bakımından her hangi bir hüküm ifade etmeyip bu husus yabancıların ikamet ve seyahatlerine mütaallik mevzuat hükümlerine tâbidir.

Tâbiiyetsizler

YİRMİ ALTINCI MADDE — Aşağıda yazılı şahıslara Türkiye için giriş vizesi verilmesi İçişleri Bakanlığının müsaadesine bağlıdır :

A) Tâbiiyetsizler (Haymatlozlar);

B) Nansen pasaportu hâmilleri;

C) Seyahat belgeleri (Afidavit, Lese-pase ve saire) ve benzeri vesika hâmilleri.

Bu gibi belgeleri hâmil bulunanlara Türkiye'den sonra gidecekleri veya geldikleri memleketlerin giriş vizesini hâmil buldukları takdirde İçişleri Bakanlığının müsaadesi olmaksızın transit vize verilebilir.

YİRMİ YEDİNCİ MADDE — Yabancıların diplomatik pasaportlarıyla bu kanunda derpiş olunan hususi ve servis dâmgalı pasaportlara tekabül eden pasaportlarının vizeleri hiçbir harca veya resme tâbi değildir.

Giriş vizesi

Tek bir giriş vizesi

YİRMİ SEKİZİNCİ MADDE — A) Giriş vizesi Türkiye'ye tek bir giriş sağlar. İtası tarihinden itibaren bir yıl içinde Türkiye sınırlarından girilmek suretiyle kullanılmadığı takdirde muteberliği kalmaz.

Harca

Münferit pasaportlar için 2 liradır.

(Refakat hanesine kayıtlı olanlar için ayrıca harç alınmaz).

Müşterek pasaport için : Bu pasaporta kayıtlı bulunan her fert başına 50 kuruştur.

Türkiye'ye dönüş vizesi

B) Yabancılar, Türkiye'den çıkışlarında, talepleri takdirinde dönüş vizesi de verilir. Bu nevi vize yukarıda yazılı harç mukabilinde yalnız münferit pasaportlara verilir.

Türkiye'den ayrılış tarihinden itibaren bir yıl içinde Türkiye sınırlarından içeri girmek suretiyle kullanılmadığı takdirde muteberliği kalmaz.

Mütaaddit giriş vizesi

C) Yabancılara, itası tarihinden itibaren aşağıda yazılı müddetler zarfında Türkiye'ye sayısız giriş için muteber vize ita olunur :

Harcı :

Üç ay için	4 Lira
Altı ay için	6 »
Bir yıl için	10 »

Transit vizesi

YIRMİ DOKUZUNCU MADDE — Transit vizesi başka memleketlere gitmek için Türkiye'den geçişi sağlamak üzere verilir.

A) Tek transit vizesi :

Türkiye'den tek bir geçiş için muteberdir.

Münferit pasaportlar için 1 lira harca tâbidir.

(Refakat hanesinde yazılı olanlar için ayrıca harç alınmaz).

Müşterek pasaportlar için, pasaportta yazılı her fert başına 50 kuruş harca tâbidir.

B) Çift transit vizesi :

Türkiye'den bir gidiş ve bir dönüş için geçişi sağlar.

Münferit pasaportlar için 2 lira harca tâbidir.

(Refakat hanesinde kayıtlı olanlar için, ayrıca harç alınmaz).

Müşterek pasaportlar için, pasaportta yazılı bulunan her fert başına 1 lira harca tâbidir.

Transit vizeleri, veriliş tarihinden itibaren üç ay içinde Türkiye sınırlarından girilmek suretiyle kullanılmadığı takdirde muteberliklerini kaybederler.

Transit vizesi, üzerinde daha kısa bir müddet gösteren bir şerhi veya (Tevaküfsüz transit) damgasını taşımadığı takdirde Türkiye'de âzami bir ay kalmak imkânını bahşeder.

Harçsız turist vizesi

OTUZUNCU MADDE — Millî veya Milletlerarası tarih, kültür ve güzel sanatlar şenlikleri ve festivalleri, Spor müsabakaları, kongreler ve konferanslar, sergi ve panayırılar münasebetiyle Türkiye'ye gelecek veya başka memlekette vukubulacak aynı mahiyetteki Milletlerarası gösterilerde bulunmak veya bunlara katılmak için Türkiye'den transit geçeceklere harçsız vize verilir.

Bakanlar Kurulunca tâyin olunacak yerlere turizm, tedavi veya hava değiştirme maksadiyle geleceklere de tesbit edilen şartlara bağlı olmak üzere harçsız vize verilir.

Bu maddede yazılı giriş vizeleri (Turist) damgasını taşıyacaktır.

Vizesiz gelenlerin ödiyecekleri harç

OTUZ BİRİNCİ MADDE — Bu kanunla veya anlaşmalarla Vize harcı ödemekten muaf tutulmamış bulunan yabancılardan Türkiye sınırlarına vizesiz gelipte Türkiye'ye girmelerine müsaade olunanlar Vize harcını iki kat olarak girişlerinde ödemeye mecburdurlar.

Vize itasına yetkili bir Türk makamının bulunmadığı bir memleketten gelipte seyahatlerinin şekli icabı olarak yolda da vize temin edemedikleri sabit olanlardan yalnız Vize harçları alınır.

Çıkış vizesi

OTUZ İKİNCİ MADDE — Çıkış vizesi harca tâbi değildir.

Cezai hükümler

OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti sınırlarını pasaportsuz veya pasaport yerine kaim olacak bir vesıkayı hâmil olmaksızın terkeden veya buna teşebbüs eden kimseler hakkında 500 liraya kadar hafif para veya 3 aya kadar hafif hapis cezası verilir veya her iki ceza birlikte hükmolunur.

Türkiye'de her hangi bir suçtan sanık veya hükümlü olupta kendilerini takibattan veya cezadan kurtarmak, askerlikten kaçmak, vergi borçlarını ödememek gibi hususi maksatlarla bu fiili işliyen kimseler hakkında 250 liradan 1000 liraya kadar ağır para veya bir aydan altı aya kadar hapis cezası veya her iki ceza birlikte hükmolunur.

OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti sınırlarından her nasılsa pasaportsuz olarak girebilmiş olan vatandaşlar ve yabancılar 250 liradan 1250 liraya kadar ağır para veya bir aydan 6 aya kadar hapis cezasıyla veya her ikisiyle cezalandırılır.

Bu gibilerden yabancı olanlar cezalarını çektikten sonra sınır dışı edilirler.

OTUZ BEŞİNCİ MADDE — Bakanlar Kurulunca tâyin olunan mahallerden başka yerlerden Türkiye'ye giren veya Türkiye'den çıkanlar usulüne uygun pasaport veya vesika taşıyıcılar bile 125 liradan 250 liraya kadar hafif para veya bir aydan altı aya kadar hafif hapis cezasıyla veya her ikisiyle cezalandırılırlar.

OTUZ ALTINCI MADDE — Yolcuları, pasaport ve diğer vesikaların yoklanması için Hükümetçe tâyin olunan mevkilerin gayrı olan yerlere bilerek nakleden kara, deniz ve hava taşıtlarını sevk ve idare edenler veya bu hususta kılavuzluk yapanlar bir aydan iki seneye kadar hapis olunurlar.

OTUZ YEDİNCİ MADDE — Bu kanunda tâyin olunan harçları kendi rızalarıyla ödemeyenler hakkında Tahsili Emval Kanunu hükümleri tatbik olunur.

OTUZ SEKİZİNCİ MADDE — Bu kanunda yazılı cezalar Sulh Ceza mahkemelerince hükmolunur.

OTUZ DOKUZUNCU MADDE — 5654 sayılı Kanun hariç, 3519 sayılı Pasaport Kanunu ile ekleri kaldırılmıştır.

KIRKINCI MADDE — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

KIRK BİRİNCİ MADDE — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

21 Temmuz 1950

<i>Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	: 20. VII. 1950 ve 1/47
<i>Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğinin dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	: 21. VII. 1950 ve S/39
<i>Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları</i>	: 1 396,685,774:785

[Birleşim : 18, 23 — 57 sıra sayılı Basmayazı 23 ncü Birleşim Tutanağına bağlıdır.]